VIIKONVAIHDE

Portti terveystietoihin. Joka kansalaisen Omakanta-palvelu saa Joonas Peltoselta kehuja ja risuja. Sivu 12

Rehtiä maalaisruokaa. Ahvenanmaan makukylässä nautiskellaan lähilammasta ja onnellista possua. Sivu 14

Veistäjän onnea. Kansantaiteilija Jouko Kinnusen päätyöväline on moottorisaha. Sivu 13

JOHANNES TERVO

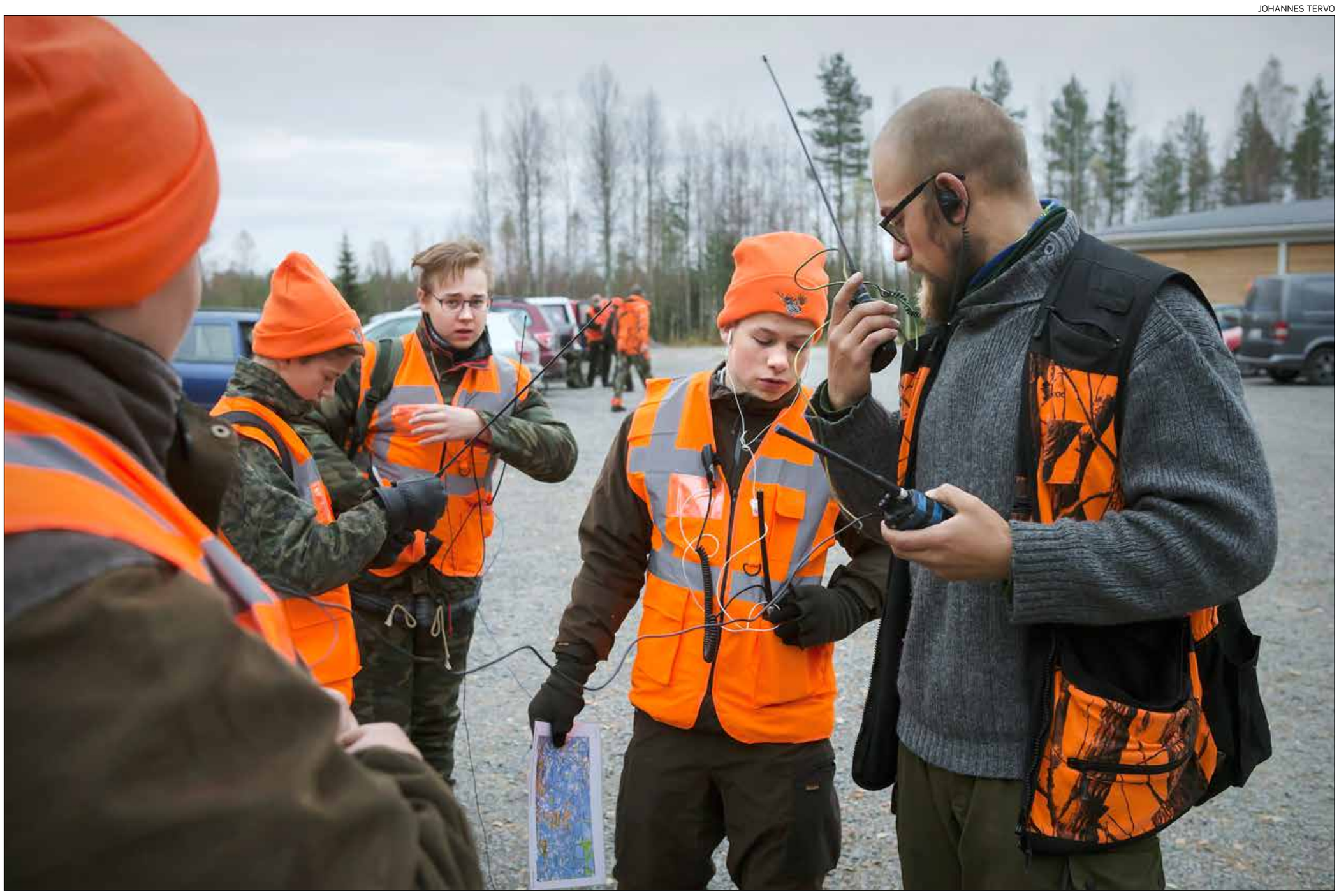

VALINNAISAINE

Riistakurssi, 38 tuntia

Varisjahti
Turvallisen aseenkäsittelyn perusteet
Haulikkoratakäynti
Sorsanmetsästys, houkuttelu ja riistanhoito
Koiralla metsästys ja tutkapaikannus nykypäivänä
Ampumakokeen harjoittelu laseraseella
Ampumakoe
Hirven metsästys: Välineet, luvat ja metsästyksen järjestäminen
Hirvenmetsästysviikonloppu

NUORISOTYÖ

Monta polkua vasta-alkajille

Joissakin alakouluissa järjestetään Metsästäjäliiton, Suomen Riistakeskuksen, 4H:n ja Vapaa-ajankalastajien keskusjärjestön avustuksella riista- ja kala-aiheisia iltapäiväkerhoja. Vetäjinä on harrastajia, eräalan ammattilaisia ja opettajia. Tavoitteena on laajentaa toimintaa koko maan kattavaksi.
Tänä lukuvuonna kerhoja on käynnissä 11 paikkakunnalla.
Metsästäjäliitto järjestää nuorille kesäleirejä. Lapsille on tarjolla päivän mittaisia Minimetso-leirejä ja nuorille useamman päivän kestäviä Metso-leirejä. Ensi kesäksi suunnitellaan Pohjois-Karjalaan nelipäiväistä Megametso-suurleiriä 15–18-vuotiaille.
Osalla metsästysseuroista on nuorisoakatemioita, joissa koulutetaan nuoria metsästäjiksi ja seuran jäseniksi.

Opettaja Jarno Simpanen (oik.) auttaa Oskari Nissiselle radiopuhelimen kuntoon, jotta viestiliikenne pelaa passipaikalla. Aleksi Noponen ja Tommi Pölkki ovat valmiita aloittamaan jahdin.

Hirvenkaatajien uusi polvi

Hirvimiesten ikääntyvä kaarti tarvitsee joukkoonsa juniorivahvistuksia. Koulusta sellaisia löytyy.

KYYJÄRVI (MT)
Täpinää, jännitystä ja intoa pursuaa tavanomaista enemmän Eräkartanon kokoontumistilassa lauantaiaamuna kello kahdeksalta, kun joukko yläkoulun riistakurssilaisia on lähdössä Kyyjärven erämiesten kanssa ensimmäisen kerran oikeaan hirven pyyntiin. Koulussa asiaa on opiskeltu teoriassa – nyt päästään kokeneiden passimiesten peesiin tositoimiin.

”Kun laukaus lähtee putkesta, se on peruuttamaton asia. Täällä ei ammuta teeriä oksille eikä kettuja maahan”, jyrisee metsästyksenjohtaja **Hannu Korpeinen** joukoilleen aloituspuheenvuorossa.

Sääntöjen kertaus tulee miehellä selkärangasta. Menossa on 21. vuosi hirvenkaatajien vastuuhenkilönä.

Kun oppilaille on saatu jaettua asiaan kuuluvat oranssit pipot ja liivit, ampujille arvotaan passipaikat. Ampujista kuusi miestä saa kurssilaisen mukaansa. Koululaiset eivät ota aseita, vaikka he ovat kurssilla päässeet halutessaan suorittamaan metsästäjäntutkinnon ja ampumakokeen.

”Ammutaan vasoja ja urosta, jos sellainen tulee. Radioliikenteessä ollaan kanavalla kaksi. Patruunat piippuun vasta passipaikalla. Samoin ennen passipaikalta lähtöä patruunat pois piipusta”, kuuluvat Korpeisen viimeiset evästykset. Ja sitten passiin.

Isältä pojalle -metodi ei enää riitä

Suomen Metsästäjäliitossa suhtaudutaan Kyyjärven valinnaiseen koulukurssiin innostuksella. Liitto on myös tukenut koulun ja paikallisen metsästysseuran yhteistä kurssihanketta.

”Isä–poika-ajattelun aika on ohi. Siinä on iso muutos. On paljon metsästyksestä innostuneita nuoria, joiden omat vanhemmat eivät metsästä. Miten he pääsevät lajin pariin?” kysyy koulutussuunnittelija **Jussi Partanen** Metsästäjäliitosta.

Yksi mahdollisuus on kouluyhteistyö. Metsästäjäliitto järjestää alakoululaisille eräaiheisia iltapäiväkerhoja useilla paikkakunnilla yhdessä vapaa-ajankalastajien, Riistakeskuksen ja 4H-järjestön kanssa.

”Ala-asteikä on paras sauma. Silloin lapset ovat avoimia uusille asioille.”

Kyyjärvellä eräoppiin koulitaan kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisia. Lähestyvä 15 vuoden ikä on kiinnostava rajapyykki, sillä tuolloin nuori voi saada rinnakkaisluvan metsästysaseeseen.

Riistakurssia vetää koulun teknisen työn opettaja **Jarno Simpanen**, joka on metsästysseuran sihteeri ja aktiivinen kalastaja ja metsästäjä.

”Meillä on hirviporukassa enimmäkseen tällaisia lievästi murrosiän ylittäneitä herroja. Keski-ikä on noin 63 vuotta”, hän kertoo.

”Nuorilla on aina se kynnys, miten voi päästä porukkaan mukaan. Kurssi tarjoaa koulun kautta suoran kontaktin metsästysseuraan.”

”Shhh... Nyt on lähellä”

Passipaikalla päivä tekee tuloaan ja yön pikkupakkanen kipristelee vielä poskia. Kokenut hirvenmetsästäjä **Osmo Virtanen** selittää kahdeksasluokkalaiselle **Oskari Nissiselle**, mitä radiopuhelimen keskusteluista pitää panna merkille.

Nissinen on hirvijahdissa ensimmäistä kertaa. Virtanen kaatoi ensimmäisen hirvensä vuonna 1981.

Se hoidettiin varman päälle. Kun hirvi ilmestyi näkökenttään, Virtanen asettautui varvikkoon ja ampui makuulta.

Kanavalta kaksi kerrotaan, että koirat ovat lähteneet liikkeelle. Virtasen kivääri odottaa repun päällä, Nissinen virittelee kameraansa. Nissisen mukaan lähtenyt isä **Eino Nissinen** lähetetään passimiesten taakse metsään.

Passissa metsästäjät käyvät hiljaisella äänellä läpi asetta, kiikaria, paikan valintaa ja aseen kantamaa. Hetken päästä he hiljenevät ja valpastuvat.

”Shhh... Nyt on lähellä”, Nissinen viittilöi isälleen. ”Tuolla päin.”

Korpit raakkuvat. Lähipuusta pyrähtää lentoon metso. Se sapettaa Nissistä, sillä hän innokas lintujen metsästäjä.

Kotvan päästä tilanne laukeaa.

”Se oli naarashirvi, ei ollut lupaa ampua. Koira on lähtenyt tälle tielle. Se seuraa vanhaa jälkeä”, Virtanen selittää.

Pian metsätietä pitkin jolkottelee karjalankarhukoira ohi.

Ei tullut hirveä tästä ajosta. Parin tunnin aikana Nissinen ehti juoda passissa kahvit, bongasi useita kanalintuja ja kuunteli kanavaa kaksi Virtasen kanssa. Välillä vuoltiin ajantappotikkua. Viereisestä opettaja Simpasen passista kipitti ohi metsäpeuroja.

Metsästäjien joukko pakkaa tavaransa, siirtyy nuotiolle Eräkartanolle, syö eväät ja kuuntelee Korpeisen ohjeet seuraavaan ajoon.

”Täällä alkaa olla ongelmana, että koirat lähtevät metsäpeurojen perään. Seuraavaksi kokeillaan 2–3 kilometriä toiseen suuntaan”, Korpeinen toteaa.

Ja taas mennään.

Yhdistetyn jahti- ja koulutusviikonlopun aikana kaatui yhteensä kaksi vasaa ja yksi 11-piikkinen uroshirvi.

”Enemmän kuin sata jänistä seuralle”

Kyyjärven metsästäjät toivovat, että riistakurssilaisista edes muutamalle syttyisi jahtikipinä. Kurssia suorittavat kymmenen poikaa ja yksi tyttö.

Joukossa on tosin yksi varma tapaus, sillä yhdeksäsluokkalainen **Paavo Pölkki** on ollut mukana metsästämässä aiempinakin vuosina. Hän on jahtiurallaan ehtinyt ampua jo useamman hirven.

”Tämä on enemmän kuin sata jänistä seuralle, kun nuoria saadaan tänne mukaan”, Virtanen sanoo.

Seura on hankkinut eräkeskukseensa – vanhalle kyläkoululle – myös pienen hirviradan kamera-aseella, jotta nuori väki innostuisi harjoittelemaan.

”Se vastaa oikeaa asetta, mutta ei potkaise”, Nissinen kertoo.

Riistakurssi on vaatinut isot ennakkojärjestelyt.

”Olen suunnitellut tätä puolitoista vuotta”, Simpanen kertoo.

Hän uskoo, että eräharrastus on hyvä asia myös kuntien kannalta.

”Jokainen tuntee sellaisia ihmisiä, jotka käyvät kotiseudullaan hirvijahdin takia. Se on sosiaalisesti sitouttavaa.”

Simpanen on itse kotoisin Halsualta Keski-Pohjanmaalta. Opettajaksi opiskeltuaan hän halusi muuttaa sellaiselle paikkakunnalle, jossa voi metsästää ja kalastaa.

Simpanen edustaa nuorta metsästäjäpolvea myös siinä mielessä, ettei hän ole perinyt harrastusta kotoaan. Maata hän ei Kyyjärvellä omista.

”Maanomistaminen ei ole täällä kynnyskysymys.”

Myös Metsästäjäliiton Partanen kannustaa seuroja nuorisotyöhön.

”Meillä ei ole varaa sanoa kenellekään ei.”

HANNA LENSU

On paljon metsästyksestä innostuneita nuoria, joiden omat vanhemmat eivät metsästä. Miten he pääsevät lajin pariin?

JARNO SIMPANEN

Metsästyksenjohtaja Hannu Korpeinen (keskellä) havainnollistaa hiekalle ohjeet aamun toista ajoa varten.

Metsästyskoira etsii jälkeä. ”Älä kiinnitä siihen mitään huomiota”, neuvoo passimies Osmo Virtanen.

Passissa on kaikki valmiina, jos vasa tai uroshirvi tulee lähelle.

Jahdissa kaatui kolme hirveä. Tämän uroksen ampui Jari Simola (vas.). Kuvassa kurssilaisista Paavo Pölkki, Oskari Nissinen ja Mikael Mäntynen.